# OTSUSED

## NÕUKOGU OTSUS (EL) 2021/1210,

## 22. juuli 2021,

## mis käsitleb abimeedet üldise programmi vormis, millega toetatakse 2021. aastal Aafrika Liitu Euroopa rahutagamisrahastu raames

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 41 lõiget 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Vastavalt otsusele (ÜVJP) 2021/509 ([1]) loodi Euroopa rahutagamisrahastu, et liikmesriigid saaksid rahastada ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames võetavaid liidu meetmeid rahu säilitamiseks, konfliktide ennetamiseks ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamiseks kooskõlas aluslepingu artikli 21 lõike 2 punktiga c. Eelkõige võidakse otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 1 lõike 2 punkti b alapunkti ii kohaselt rahastada rahutagamisrahastust abimeetmeid piirkondliku või rahvusvahelise organisatsiooni juhitud rahutagamisoperatsioonide sõjaliste aspektide toetamiseks.

(2) Euroopa rahutagamisrahastu raames rakendatavad abimeetmed võivad olla erimeetme või konkreetse geograafilise või temaatilise suunitlusega üldise toetusprogrammi vormis.

(3) Nõukogu tunnistab Aafrika ja ELi ühisstrateegia raames toimuva Aafrika ja ELi rahu- ja julgeolekupartnerluse, eelkõige Aafrika rahutagamisrahastu raames loodud koostööraamistiku jätkuvat strateegilist tähtsust ning Aafrika Liidu (AL) juhtivat rolli rahu ja julgeoleku säilitamisel Aafrika mandril, nagu on sätestatud Aafrika Liidu rahu- ja julgeolekunõukogu loomise protokolli artiklis 16. Nõukogu on jätkuvalt pühendunud sellele, et suurendada ALi suutlikkust selles valdkonnas, abistada Aafrika juhitavaid rahutagamisoperatsioone ning tugevdada Aafrika rahu ja julgeoleku struktuuri selle täieliku toimivuse saavutamiseks kooskõlas Aafrika Liidu ja Euroopa Liidu vahelise rahu, julgeolekut ja valitsemistava käsitleva 23. mai 2018. aasta vastastikuse mõistmise memorandumiga, samuti sellele, et säilitada väljakujunenud koostöömehhanismid, eelkõige partnerlusel, konsultatsioonidel ja tõhustatud strateegilisel koordineerimisel põhinev integreeritud lähenemisviis.

(4) Liidu toetuse sujuv üleminek Aafrika rahutagamisrahastult Euroopa rahutagamisrahastule tuleks tagada sellise abimeetme vastuvõtmise teel, millega toetatakse üldise programmi vormis ALi ja mis hõlmab 2021. aasta teist poolt (edaspidi „abimeede“). Abimeetmele järgneb eeldatavasti täiendav toetus Aafrika Liidule aastateks 2022–2024. Üldine programm võimaldab jätkata usaldusväärse ja prognoositava rahastamise pakkumist Aafrika juhitavatele rahutagamisoperatsioonidele, mille jaoks on volituse või loa andnud ALi rahu- ja julgeolekunõukogu, tagades samal ajal paindlikkuse, mis on vajalik, et reageerida tulemuslikult ja tõhusalt konfliktide arengule Aafrika mandril. Abimeetme raames võetavaid meetmeid võiks eeldatavasti rakendada üksused, kellel on kogemusi Aafrika rahutagamisrahastu meetmete rakendamisega. Käesoleva abimeetme raames võetavate meetmete rakendamisel võetakse arvesse otsuses (ÜVJP) 2021/509 sätestatud põhimõtteid ja nõudeid ning järgitakse Euroopa rahutagamisrahastu raames rahastatavate tulude ja kulude rakendamise korda.

([1]) Nõukogu 22. märtsi 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/509, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu ja tunnistatakse kehtetuks otsus (ÜVJP) 2015/528 (ELT L 102, 24.3.2021, lk 14).

(5) Oma 2021. aasta juunis liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale (edaspidi „kõrge esindaja“) saadetud kirjas palus AL, et liit toetaks jätkuvalt ka pärast 1. juulit 2021 Aafrika juhitavaid rahutagamisoperatsioone, mille jaoks on volituse või loa andnud ALi rahu- ja julgeolekunõukogu.

(6) Nõukogu kinnitab taas oma kindlat kavatsust kaitsta, edendada ja järgida inimõigusi, põhivabadusi ja demokraatlikke põhimõtteid ning tugevdada õigusriiki ja head valitsemistava, järgides Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja, inimõiguste ülddeklaratsiooni ja rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

*Artikkel 1*

**Asutamine, eesmärgid ja kohaldamisala**

1. Käesolevaga luuakse Euroopa rahutagamisrahastu raames rahastatav abimeede üldise programmi vormis, millega toetatakse Aafrika Liitu (edaspidi „abimeede“). Abimeetme kaudu rahastatakse meetmeid, mille poliitika- ja julgeolekukomitee on heaks kiitnud enne 31. detsembrit 2021.

2. Abimeetme eesmärk on vähendada Aafrikas vägivaldsete konfliktide esinemissagedust, kestust ja intensiivsust ning tugevdada ALi rolli seoses rahu ja julgeolekuga Aafrika mandril.

3. Lõikes 2 osutatud eesmärkide saavutamiseks rahastatakse abimeetmega ALi rahu- ja julgeolekunõukogult volituse või loa saanud Aafrika juhitavate rahutagamisoperatsioonide sõjalisi aspekte.

*Artikkel 2*

**Abimeetme raames võetavate meetmete toetamise heakskiitmine**

1. Otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 59 lõike 7 kohaselt on abimeetme raames võetavate meetmete toetamise eelduseks taotluse esitamine ALi Komisjoni kui abimeetme toetusesaaja (edaspidi „toetusesaaja“) poolt.

2. Pärast lõikes 1 osutatud taotluse saamist esitab kõrge esindaja, olles konsulteerinud otsuse (ÜVJP) 2021/509 kohaselt ametisse määratud abimeetmete halduriga (edaspidi „abimeetmete haldur“) rahalise rakendamisega seotud küsimustes, poliitika- ja julgeolekukomiteele läbivaatamiseks ja heakskiitmiseks soovituse, milles antakse ülevaade kavandatavast toetusest, sealhulgas selle eelarvest, käesoleva määruse artikli 5 lõikes 2 loetletud üksuste hulgast kavandatud toetuse rakendamiseks valitud üksusest või üksustest, konfliktitundlikkuse ja riskianalüüsiga seotud kaalutlustest, ning samuti vajaduse korral käesoleva määruse artiklis 6 osutatud järelevalve- ja kontrollimeetmetest.

*Artikkel 3*

**Rahastamiskord**

1. Abimeetmega seotud kulutuste katmiseks ettenähtud lähtesumma on 130 000 000 eurot. Kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 29 lõikega 5, võib abimeetme haldur kutsuda käesoleva otsuse vastuvõtmisel üles panustama kuni 104 000 000 eurot kui abimeetme jaoks kättesaadavatest vahenditest ei piisa 2021. aasta maksete rahastamiseks. Abimeetme halduri üleskutsel panustatud vahendeid kasutatakse üksnes otsusega (ÜVJP) 2021/509 loodud komitee heakskiidetud määras tehtud kulutuste eest tasumiseks.

2. Kõiki kulutusi hallatakse vastavalt Euroopa rahutagamisrahastu raames rahastatavate tulude ja kulude rakendamise korrale.

3. Abimeetme raames rakendamiseks heaks kiidetud meetmetega seotud kulutused on rahastamiskõlblikud 60 kuu jooksul alates 1. juulist 2021.

*Artikkel 4*

**Kokkulepped toetusesaajaga**

1. Kõrge esindaja sõlmib toetusesaajaga vajalikud kokkulepped tagamaks, et toetusesaaja järgib nõukogu kehtestatud nõudeid ja tingimusi, sealhulgas rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust, mis on abimeetme raames toetuse andmise tingimus.

2. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid, millega kohustatakse toetusesaajat tagama:

a) kõigi abimeetme raames antud varade nõuetekohane ja tõhus kasutamine eesmärkidel, milleks need anti;

b) kõigi abimeetme raames antud varade piisav hooldamine, et tagada nende kasutatavus ja operatiivne kättesaadavus kogu olelusringi jooksul;

c) et abimeetme raames antud mis tahes varad ei lähe kaduma ning neid ei anta ilma otsuse (ÜVJP) 2021/509 kohaselt loodud rahastu komitee nõusolekuta üle muudele isikutele või üksustele kui need, kes on kokkulepetes kindlaks määratud, nende olelusringi lõpus või abimeetme kehtivuse lõppemisel või lõpetamisel.

3. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid abimeetme alusel toetuse andmise peatamise ja lõpetamise kohta, kui leitakse, et toetusesaaja on lõikes 2 sätestatud kohustusi rikkunud.

4. Abimeetmete haldur sõlmib toetusesaajaga abimeedet käsitleva rahastamislepingu. Abimeetme haldur teavitab sõlmitavast lepingust otsusega (ÜVJP) 2021/509 loodud komiteed.

*Artikkel 5*

**Rakendamine**

1. Kõrge esindaja vastutab käesoleva otsuse rakendamise tagamise eest kooskõlas otsusega (ÜVJP) 2021/509 ning Euroopa rahutagamisrahastu raames rahastatavate tulude ja kulude rakendamise korraga ning järgides terviklikku metoodikaraamistikku Euroopa rahutagamisrahastu raames rahastatavate abimeetmete jaoks nõutavate meetmete ja kontrollide hindamiseks ja kindlaksmääramiseks.

2. Abimeetme raames võetavaid meetmeid, millele on osutatud artiklis 2, võib täielikult või osaliselt rakendada mis tahes järgmine üksus, sealhulgas ilma projektikonkursita antud toetuste kaudu:

a) ALi Komisjon;

b) Araabia Magribi Liit;

c) Saheli ja Sahara riikide ühendus;

d) Ida- ja Lõuna-Aafrika ühtne turg;

e) Ida-Aafrika Ühendus;

f) Ida-Aafrika valmisolekuväed;

g) Kesk-Aafrika riikide majandusühendus;

h) Lääne-Aafrika riikide majandusühendus;

i) Ida-Aafrika Arenguühendus;

j) Põhja-Aafrika piirkondlik võime;

k) Lõuna-Aafrika Arenguühendus;

l) G5 Sahel;

m) Tšaadi Järve Vesikonna Komisjon;

n) Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) inimõiguste ülemvoliniku büroo;

o) ÜRO sekretariaat;

p) ÜRO projektiteenuste büroo;

q) ÜRO Somaalia tugiamet;

r) sellised lisas esitatud liikmesriikide ministeeriumid, valitsusasutused või muud avalik-õiguslikud asutused ja ametid või avalikke teenuseid osutavad eraõiguslikud asutused, kui neile on antud piisavad finantstagatised.

3. Enne kui poliitika- ja julgeolekukomitee kiidab heaks meetme toetamise, peab abimeetmete haldur kinnitama konkreetse üksuse suutlikkust meedet või selle osa rakendada.

*Artikkel 6*

**Järelevalve, hindamine ja kontroll**

1. Abimeetme raames võetavate meetmete järelevalve-, hindamis- ja kontrollimeetmed kehtestatakse kooskõlas tervikliku metoodikaraamistikuga Euroopa rahutagamisrahastu raames rahastatavate abimeetmete jaoks nõutavate meetmete ja kontrollide hindamiseks ja kindlaksmääramiseks.

2. Lõikes 1 osutatud meetmete eesmärk on eelkõige tagada, et toetusesaaja ja kõik muud üksused, kes saavad otsest kasu abimeetme raames antavast toetusest, järgiksid rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust ning et toetusesaaja täidaks mis tahes muid kohustusi, mis tulenevad artiklis 4 osutatud kokkulepetest.

3. Sõltuvalt abimeetme raames meetmele antavast heakskiidetud toetusest võivad lõikes 1 osutatud järelevalve-, hindamis- ja kontrollimeetmed hõlmata toetusesaajaga kokku lepitud tingimustel ja võrdlusalustel põhinevat edusammude jälgimist, rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse järgimise raamistike ja hoolsuskohustuse nõuete kehtestamist ja järelevalvet, varade saatmisjärgset kontrolli, et tagada asjakohane kasutamine ja vältida kõrvalesuunamist, ning tagasitõmbumis- ja väljumisstrateegiate kindlaksmääramist.

*Artikkel 7*

**Peatamine ja lõpetamine**

1. Vastavalt otsuse (ÜVJP) 2021/509 artiklile 64 võib poliitika- ja julgeolekukomitee liikmesriigi või kõrge esindaja taotlusel otsustada abimeetme raames võetavate meetmete toetamise peatada või lõpetada või kogu abimeetme rakendamise peatada järgmistel juhtudel:

a) kui toetusesaaja rikub rahvusvahelisest õigusest, eelkõige inimõigustealasest õigusest ja rahvusvahelisest humanitaarõigusest tulenevaid kohustusi või kui ta ei täida artiklis 4 osutatud kokkulepete alusel võetud kohustusi;

b) kui rakendajaga sõlmitud leping on peatatud või lõpetatud pärast seda, kui rakendaja on jätnud täitmata lepingust tulenevad kohustused;

c) kui olukord asjaomases geograafilises piirkonnas ei võimalda enam meedet piisavate tagatistega rakendada;

d) kui meetme rakendamine ei täida enam oma eesmärke või ei ole enam liidu huvides.

Kiireloomulistel ja erakorralistel juhtudel võib kõrge esindaja ajutiselt peatada abimeetme rakendamise täielikult või osaliselt kuni poliitika- ja julgeolekukomitee otsuse vastuvõtmiseni.

2. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib soovitada nõukogul abimeede lõpetada.

*Artikkel 8*

**Liidu meetmete kooskõla**

Vastavalt otsuse (ÜVJP) 2021/509 artiklile 8 tagatakse kooskõla abimeetme raames võetavate meetmete ja muude ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonna meetmete ning liidu välistegevuse muude valdkondade rahastamisvahendite raames võetavate meetmete ja liidu muude poliitikavaldkondade, sealhulgas väliskonfliktide ja -kriiside puhul järgitav integreeritud lähenemisviisi, vahel.

*Artikkel 9*

**Jõustumine**

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Seda kohaldatakse alates 1. juulist 2021.

Brüssel, 22. juuli 2021

*Nõukogu nimel*
*eesistuja*
G. DOVŽAN

*LISA*

Loetelu liikmesriikide ministeeriumidest, valitsusasutustest ning muudest avalik-õiguslikest asutustest ja ametitest ning avalikke teenuseid osutavatest eraõiguslikest asutustest, kellele on antud piisavad finantstagatised ning kes võivad täielikult või osaliselt rakendada meetmeid abimeetme raames ([1]):

— Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit

— Expertise France

([1]) Käesolev loend puudutab vaid käesoleva otsusega loodud abimeedet ning ei välista võimalust, et tulevaste abimeetmete, sealhulgas üldise programmi vormis abimeetmete jaoks võidakse määrata teised üksused.